

LÜBNAN ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	9
5. TÜRKİYE ile TİCARET	11
EKLER:	13

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Devletin Adı	Lübnan Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Parlamenter demokrasi
Yüzölçümü (kara)	10.230 km2 (Dünya Bankası)
Nüfusu (2023)	5.350.000 (IMF)
Başkenti	Beyrut
Bağımsızlık (Milli) Günü	22 Kasım 1943
Resmi Dili	Arapça (İş dünyasında İngilizce ve Fransızca da yaygındır)
Başlıca Şehirleri	Beyrut ve Trablus (Tripoli)
Haftasonu tatili	Cumartesi & Pazar

Coğrafi Konum

Lübnan'ın yarısından fazlası bin metrelik rakımın üstündedir. Kuzeyden güneye iki sıra paralel dağ silsilesi yer almaktadır ki, arasında yer alan bekaa vadisi, elverişli iklimi ve verimli toprakları ile tarım için uygun bir bölge konumundadır. Asi ve Litani nehirleri de vadinin sulanması için önemli birer doğal kaynaktır. Dört mevsimin yaşanabildiği ve tipik Akdeniz iklimine sahip Lübnan'ın bin metrenin üzerindeki yüksekliklerinde kar yağmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Lübnan, 22 Kasım 1943 yılında Fransa'dan bağımsızlığını ilan etmiştir. 1945 yılında Arap Birliği'nin kurucu üyesi, daha sonra ise Birleşmiş Milletlerin üyesi olmuştur.

1975 yılından itibaren komşu ülkelerde baş gösteren istikrarsızlık, Lübnan'ın iç siyasi ve iktisadi durumunu da olumsuz etkilemiştir. Bunun sonucunda başlayan iç çatışmalar 1978 ve 1982 yıllarında İsrail'in ülkeyi işgali ile tırmanmış ve bu dönemde devlet otoritesi ciddi şekilde zayıflamıştır. Altyapı büyük oranda zarar görmüş ve vasıflı işgücü ülkeyi terk etmiştir. 1989 yılında Suudi Arabistan'da imzalanan Taif Anlaşması ile Ekim 1990'da çatışmalar (iç savaş) son bulmuştur.

Halihazırda Lübnan'ın anayasal sisteminin temelini, Taif Barış Anlaşması'nın hemen akabinde kabul edilen 21 Eylül 1990 tarihli Anayasa oluşturmaktadır. Anayasa'da, Lübnan Cumhuriyeti'nin bağımsız ve birleşik bir yapıya sahip olduğu dünyaya ilan edilmiş, ayrıca, parlamenter demokrasiye, özel mülkiyete, serbest piyasa ekonomisine, dengeli bir bölgesel kalkınma gibi konulara yer verilmiştir.

Siyasi sistem, "kuvvetler ayrılığı" prensibinden hareketle yasama, yürütme ve yargının yanısıra bir dizi kontrol ve denge mekanizmalarını içermektedir. 128 üyeli Parlamento seçimleri 4 yılda bir yapılmaktadır.

Yürütme, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu'ndan (Hükümet) oluşmaktadır. Kuruluş Mevzuatında; Cumhurbaşkanı'nın hristiyan, parlamento başkanının müslüman (şia) ve başbakanın müslüman (sünni) olması kabul edilmiştir.

Yargı Sistemi, İdare Mahkemesi ve Adli Mahkemelerden oluşmaktadır. En üst mahkeme Anayasa Mahkemesidir.

Nüfus ve İstihdam

Nüfusu 2022 yılında bir önceki yıla göre (%1,9 oranında) azalmıştır. Nüfusun %63'ü 15-65 yaş aralığındadır. 65 yaş üstü grubun nüfusa oranı ise %10'dur. Şehirleşme oranı %89'dur. (Dünya Bankası-2023)

2009 yılında %6,3 oranındaki işsizlik, 2022 yılında %12,6'ya yükselmiştir. (Dünya Bankası)

Lübnan'ın karşı karşıya olduğu en önemli sorunlardan biri, Suriye krizinin yol açtığı ekonomik ve sosyal etkidir. Hükümet ve bağımsız kaynaklara göre, Lübnan nüfusunun yaklaşık dörtte biri kadar (1,5 milyon) Suriyeli, Mart 2011'de yaşanan çatışmadan bu yana Lübnan'a sığınmıştır. Bu durum, Lübnan'ın kamu maliyesini ve hizmet sunumunu zorlaştırmıştır. Kriz, Lübnan vatandaşları arasındaki yoksulluk ve işsizlik oranını daha da kötüleştirilmiş ve gelir eşitsizliğini genişletmiştir. (Dünya Bankası)

Beyrut'un Ortadoğu'nun en pahalı şehirlerinden biri olması, ekonomik durumu yoksullar için daha da zorlaştırmaktadır. Yoksulluk oranının yüksek olması, pahalı bir ülkedeki gelir dağılımının bozukluğunu göstermektedir.

Potansiyel oranda büyüemeyen ve yeni istihdam olanakları yaratamayan bir ekonomiye sahip Lübnan'ın üniversite mezunu (kalifiye) gençleri ülkeden ayrılarak (beyin göçü) zengin yabancı ülkelerde iş arama yolunu tercih etmektedir. Kaliteli eğitim sistemine sahip Lübnan, zengin bölge ülkelere yetişmiş/kalifiye insan göçü vermektedir. Yurtdışında yaşayan Lübnan vatandaş sayısı, ülkedeki nüfustan enaz iki kat fazla olduğu (10-15 milyon kişi) çeşitli kaynaklarda ifade olunmaktadır.

2019 yılında 7,9 milyar dolar seviyesindeki Lübnan vatandaşları tarafından ülkeye havale edilen toplam döviz miktarı (personel remittances) 2022 yılında 6,5 milyar dolara düşmüştür (Dünya Bankası). Bu sermaye transferindeki artışın sürekli olmaması, global ve bölgesel ekonomik/siyasi krizler Lübnan ekonomisini olumsuz etkileyebilmektedir.

Körfez Arap Bölgesi ülkelerinde yaşanan ekonomik sorunlar, bölge ülkelerinde çalışan yaklaşık 500 bin Lübnanlı'nın işini kaybetme endişesi yaşamasına ve Lübnan'a sermaye girişinin azalmasına yol açabilmektedir. Yerli ve yabancı yatırımlardaki azalmanın yanısıra, daralan iç talep de reel sektörü ve (göçmen Suriyelilerin ucuza çalıştırılması nedeniyle) istihdamı olumsuz etkilemektedir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Lübnan'ın başlıca doğal kaynakları; kireçtaşı, demir cevheri, tuzdur.

Ormanlık alanların tahribi (yüzölçümünün %13'ü ormanlık), sulak arazilerin kuraklaşması, içme suyu kaynaklarının yetersizliği, kanalizasyon atıklarının yol açtığı su kirliliği ve sanayi atıklarından doğan kirlenme ülkenin başlıca çevresel sorunlarıdır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlarla, milyar \$)	24,52	24,02	-	-	-	-	-	-
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlarla -%)	1	-0,7	-	-	-	-	-	-
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla- \$)	4.467	4.487	-	-	-	-	-	-
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	171,2	221,3	-	-	-	-	-	-
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-27,7	-23,5	-	-	-	-	-	-
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	255,2	195,2	-	-	-	-	-	-

Kaynak: IMF (2024 Ekim)

Serbest piyasa ekonomisine sahip Lübnan, özel girişime dayanmaktadır. Özel sektör ortalama talebin %80'ine katkıda bulunmaktadır. Lübnan ekonomisi, hizmet sektörü (bankacılık/finans, sigortacılık, turizm, emlak/inşaat) ağırlıklı bir yapı sergilemektedir.

Lübnan ekonomisinin gelir kaynakları, kamu harcamalarını karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Dış ticareti ve kamu bütçesi açık vermektedir. Dolayısıyla yüksek cari açık da sözkonusudur.

Ancak, 2008 yılında başlayan global finansal krizin ve akabinde petrol fiyatlarındaki gerilemenin petrol zengini Körfez Arap ülkelerinin ekonomilerine olumsuz tesir etmesi ve İran'la siyasi kriz yaşayan Suudi Arabistan'ın (ve diğer Körfez Arap ülkelerinin) Lübnan'a sağladığı ekonomik desteği azaltması Lübnan ekonomisinin (gelirlerinin) daha fazla negatif yönde etkilenmesine yol açmıştır.

Sabit döviz kuru rejiminin bulunduğu liberal ekonomiye sahip olan ülkede, 2019 yılının son çeyreğinden itibaren önemli bir döviz likiditesi sorunu ve ekonomik kriz yaşanmaktadır. Bunun bir sonucu olarak da dolara endekli işleyen ekonomik/ticari aktivitede önemli sorunlar baş göstermiştir.

Lübnan ekonomisini olumsuz etkileyen başlıca iç ve dış sorunlar; iç siyasi gerilimler (cumhurbaşkanı ve parlamento seçimlerinin uzun süre yapılamamış olması), Suriye iç savaşı ve bundan kaynaklanan göçmen sorunu, global finansal kriz/dünya ekonomisindeki yavaşlama, petrol fiyatlarının düşük seyretmesidir. Ekonomik gelirlerdeki azalışa karşın kamu giderlerinin artması, kamu borçlanma ihtiyacının, bütçe açığının ve cari açığın büyümesine yol açmaktadır. Bu durum ilave (dış) finansman ihtiyacını ve borçlanmaya sebep olmaktadır.

Hükümetin öncelikleri arasında; elektrik kesintileri, sağlık sisteminin iyileştirilmesi, altyapı (temiz içme suyu ve kanalizasyon) sorunları çözmek, internet hızını artırmak, doğrudan yabancı sermaye çekmeye yönelik yatırım ve kamu maliyesinde reformlar (vergi sisteminin iyileştirilmesi, bütçe açığı, kamu borçlarının azaltılması gibi) ile işsizlik yer almaktadır. (Lübnan medyası)

Dünya Bankasının 2022 yılı Kasım tarihli değerlendirmesine göre; Lübnan, yaklaşık üç yıldır modern tarihinin en yıkıcı, çok yönlü ekonomik kriziyle boğuşmaktadır. Ekim 2019'da başlayan ekonomik ve finansal kriz, COVID-19 salgını ve Ağustos 2020'de Beyrut Limanı'ndaki devasa patlamayla daha da şiddetlenmiştir. Gayri resmi olarak sıkı sermaye kontrollerini benimseyen bankacılık sektörü, kredi vermeyi durdurmuş ve mevduat çekememektedir. Ortalama gelirdeki düşüş, üç haneli enflasyon ve para birimindeki değer kaybıyla birleştiğinde, satın alma gücünü büyük ölçüde azaltmıştır. Enflasyon, yoksulları ve orta sınıfı orantısız bir şekilde etkileyen faktör olmuştur. Ülke nüfusunun yarısından fazlası yoksulluk sınırının altındadır. İşsizlik 2022 yılında %29,6'ya kadar yükselmiştir. Orta vadede Lübnan, yeniden yapılanmanın yanı sıra daha iyi kurumlar, iyi yönetim ve daha iyi bir iş ortamı oluşturmaya öncelik vermelidir. Bununla birlikte, Lübnan'ın iflas durumu (egemenlik, bankacılık sistemi) ve yeterli döviz rezervi eksikliği göz önüne alındığında, uluslararası yardım ve özel sektör yatırımı Lübnan'ın toparlanması için elzem olacaktır. Yardım ve yatırımların harekete geçirilme hızı ve kapsamı, yetkililerin ve Lübnan Parlamentosu'nun çok ihtiyaç duyulan mali, mali, sosyal ve yönetim reformları konusunda hızlı hareket edip edemeyeceğine bağlı olacaktır. Bunlar olmadan toparlanma ve yeniden yapılanma sürdürülebilir olamayacağı gibi, sosyal ve ekonomik durum daha da kötüleşmeye devam edecektir. (<https://www.worldbank.org/en/country/lebanon/overview>)

Döviz likidite krizi: Sabit döviz kuru rejiminin bulunduğu liberal ekonomiye sahip Lübnan'da, 2019 yılının son çeyreğinden itibaren önemli bir döviz likiditesi sorunu yaşanmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, Dolara endeksli işleyen ekonomik/ticari aktivitede önemli sorunlar baş göstermiştir. Bu sorunlar 2022 yılı sonu itibarıyla devam etmektedir. Mevcut durumda, resmi kambiyo ve bankacılık mevzuatında herhangi bir değişiklik yapılmasa da bankalar piyasalara döviz sunumunda fiili kısıtlamalara gitmektedirler. 2019 yılının son aylarına kadar ATM'lerden dahi büyük miktarlarda ABD doları temini mümkün iken, ilk olarak bu hizmet fiilen durdurulmuş, gişe işlemlerinde de belirli limitler uygulanmaya başlanmıştır. Bunun bir sonucu olarak, 1 dolar/1.507,5 LBP resmi kuruna karşılık, serbest piyasada çok daha yüksek oranlardan (15 Şubat 2023 tarihi itibarıyla, 80.000 LBP'ye varan) farklı bir döviz kuru oluşmuştur. Bu çerçevede, dış ticaret işlemlerinde ve özellikle ithalat karşılığı döviz transferlerinde ve zamanında ödeme konusunda Lübnanlı firmalar büyük sorun yaşamaktadır. Ülkedeki ekonomik faaliyetin asli unsuru olan iç ve dış ticaret ciddi oranda aksamaktadır. Bu itibarla, son dönemde Lübnanlı firmalar ile ticaret yapacak firma/kuruluşların bu durumu dikkate almasında büyük yarar görülmektedir. Dış ticaret işlemlerinde ithalatçı firmaların ancak bankalara getireceği nakit dövizlerin yurt dışına transferi mümkün olabilmektedir. Banka üzerinden vadeli ödeme (akreditif vb) ise yapılamamaktadır. Özellikle Ekim 2019 tarihinden önce banka hesaplarında bulunan döviz cinsinden mevduatın, yurt dışı hesaplara transferine izin verilmemektedir. Bütün döviz işlemleri, bankaların iç denetim ve izleme sistemine tabidir. ([T.C. Beyrut Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği](#))

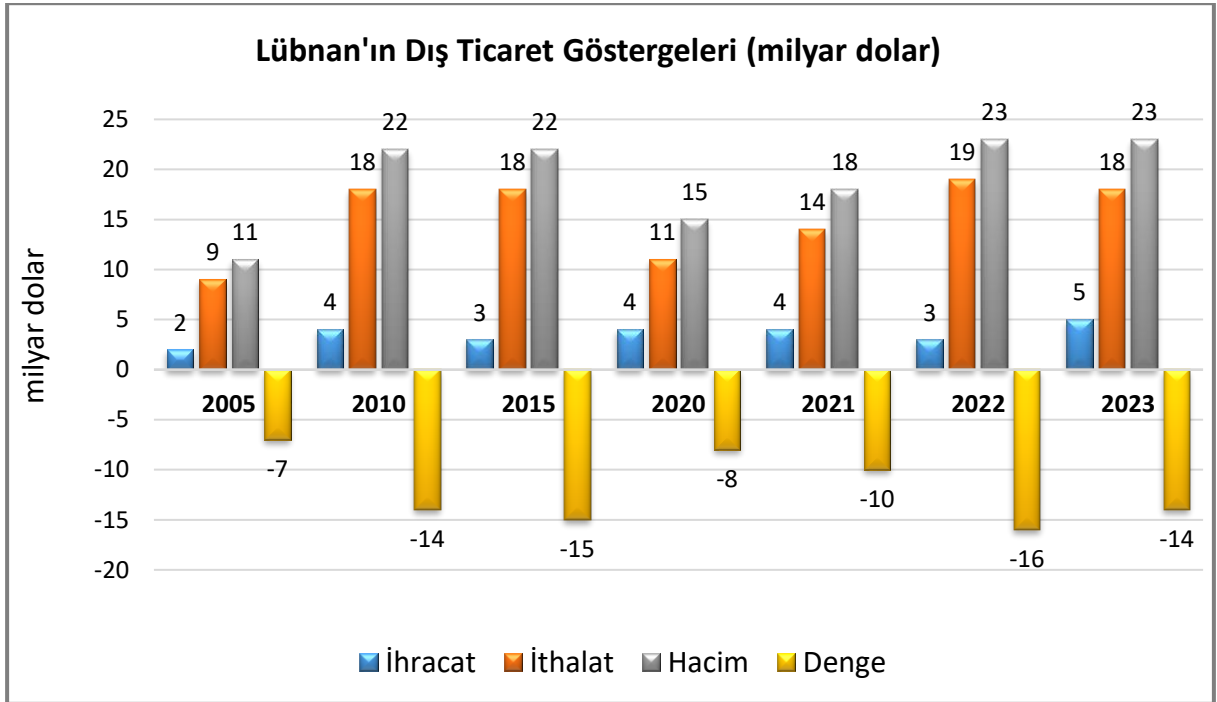
3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Lübnan, coğrafya ve nüfus olarak küçük bir ülke görünümünde olmasına rağmen, özellikle ithalat açısından çevre ve komşu ülkelerin büyük çoğunluğundan daha büyük bir pazar potansiyeline sahiptir. Suriye iç savaşı nedeniyle bölge ülkelerine yönelik karayolu taşımacılığı zorlaşmış ve ihracat navlun (sigorta) maliyetlerinin yükselmesine yol açmıştır.

Dış ticaretin denizyoluyla yapılmasını teşvik etmek amacıyla sektör için bazı destek kararları almıştır. Yüksek düzeydeki dış ticaret açığı; büyük oranda yurtdışındaki Lübnanlıların gönderdikleri sermaye transferiyle (ve petrol zengini Körfez Arap ülkelerinden özellikle gayrimenkul yatırımları şeklinde gelen yabancı sermaye) ve turizm gelirleri ile telafi edilmeye çalışılmaktadır.

Dış Ticareti

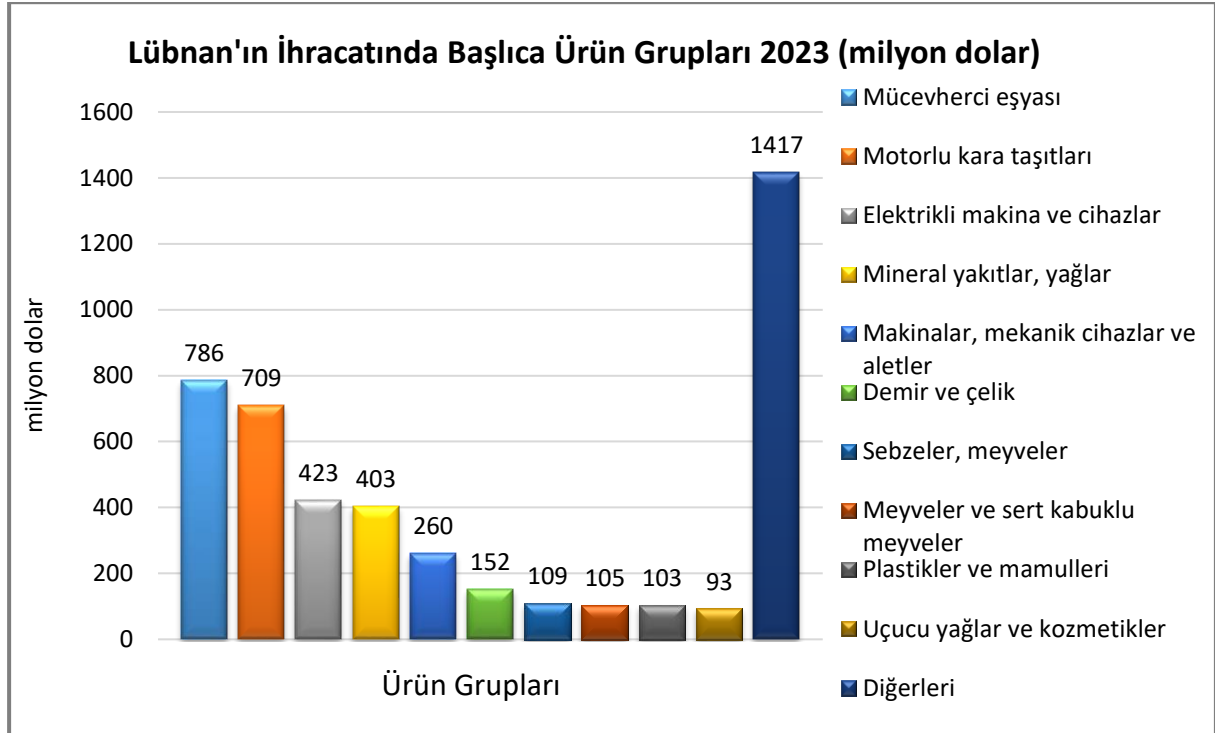

Kaynak: Trademap /Lübnan – directdata (16.12.2024)

Lübnan'ın 2023 yılı ithalatında Türkiye 4. sırada yer almıştır.

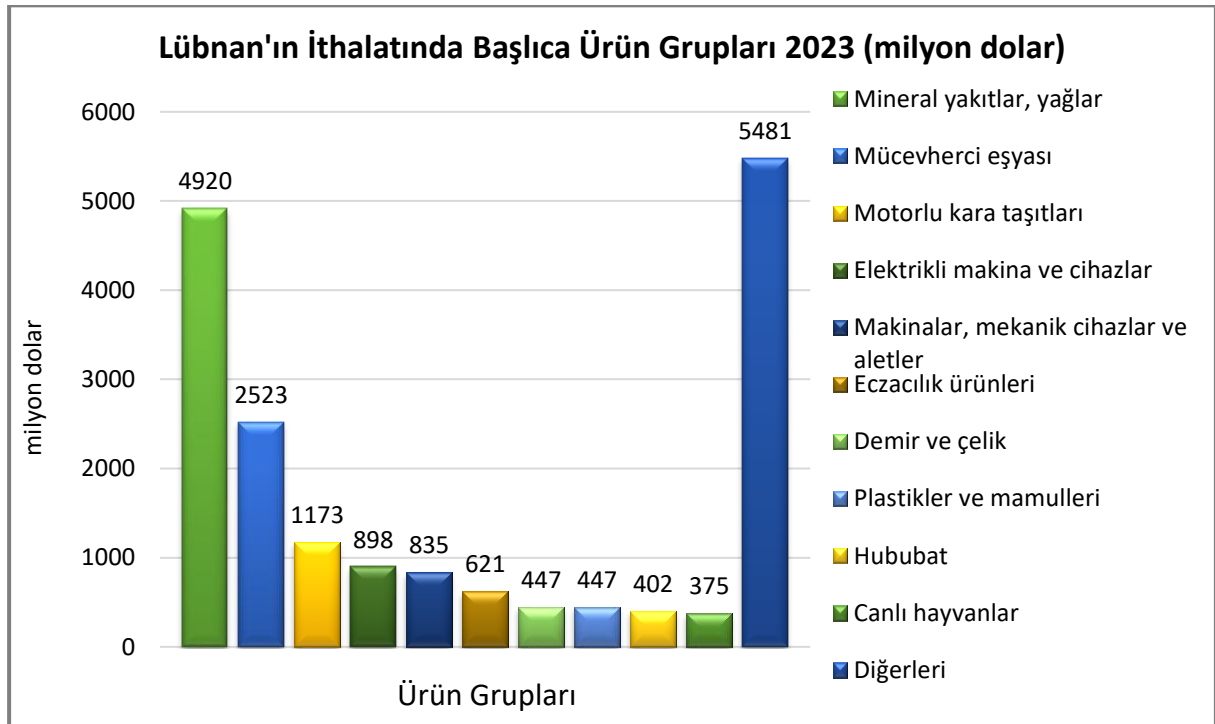
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap /Lübnan – directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

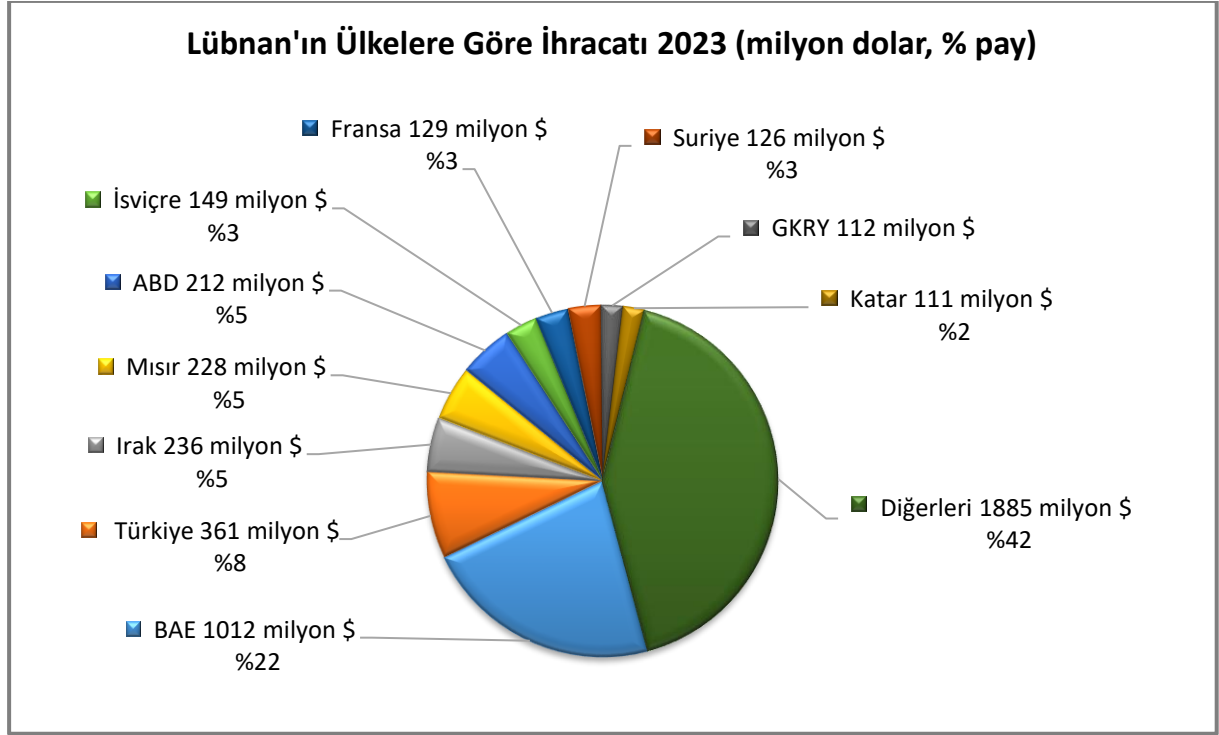

Kaynak: Trademap /Lübnan – directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

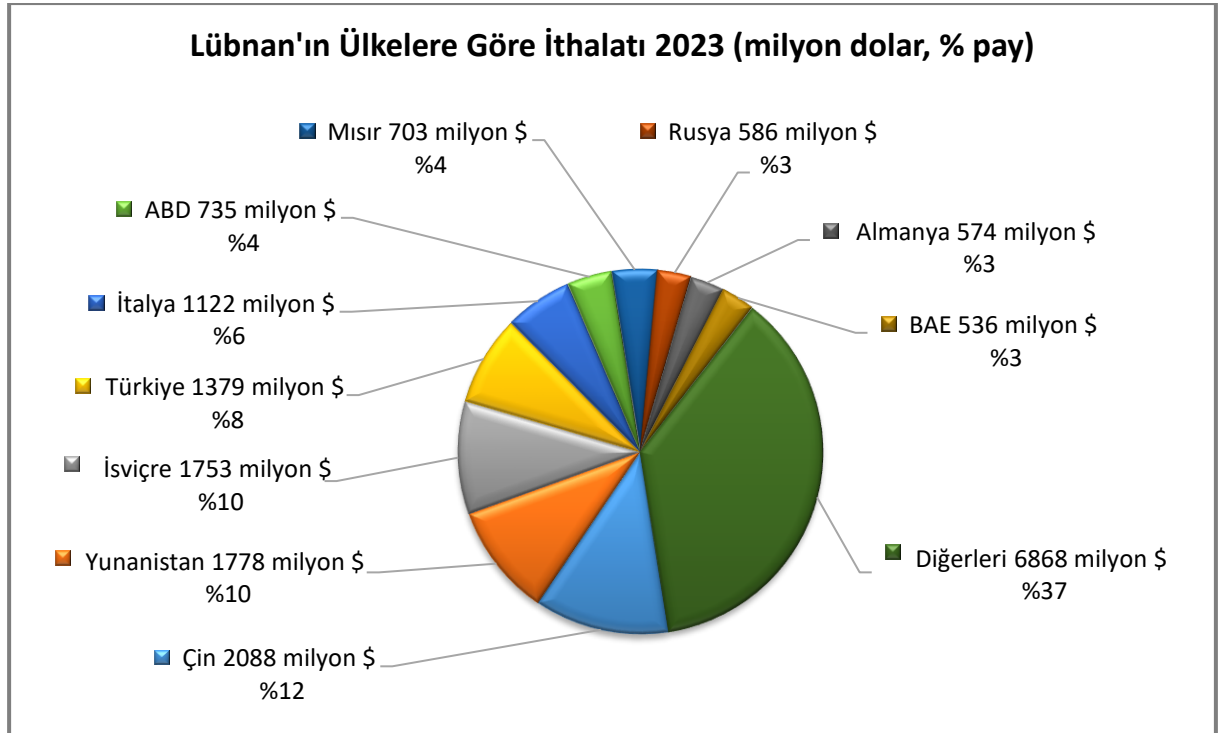
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracat

Kaynak: Trademap /Lübnan – directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap /Lübnan – directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Serbest piyasa ekonomisine sahip Lübnan, özel girişime dayanmaktadır. Lübnan gelişmiş ticaret sistemi, ekonomi ve yatırım politikalarında kısıtlama yapılmaksızın sürdürülen uzun bir geçmişe sahiptir. Hükümet ekonomide müdahaleci olmayan (liberal) bir tutum sergilemektedir. Lübnan'da sermaye ve mal hareketlerinin giriş çıkışında herhangi bir kısıtlama yoktur. Lübnan yabancı yatırımı memnuniyetle karşılamaktadır. Lübnan'da özel iş kurma ve işletme önünde, sınırlı istisnalar dışında, hukuki bir kısıtlama bulunmamaktadır. Döviz kontrolünün olmaması, yabancı yatırımcıları istedikleri biçimde sermaye ithali ve ihracı yapma konusunda serbest bırakmaktadır. İç talebin %80'ine katkıda bulunan özel sektör bankacılık/finans, otelcilik, medya, reklamcılık, danışmanlık ve mühendislik sektörlerini de kapsamaktadır. Bu sektörler için, uluslararası rekabet dolayısıyla sınırlı düzeyde koruma vardır.

Lübnan ekonomisinde inşaat ve gayrimenkul satışları önemli bir gelir kaynağı olarak değerlendirilmektedir. Özellikle zengin Körfez Arap ülkeleri vatandaşlarına Lübnan'da gayrimenkul edinme konusunda sağlanan kolaylıklar, Lübnan'a önemli bir nakit sermaye akışının oluşmasını sağlarken, bankacılık sektörünün gelişmiş olması ve sektördeki gizlilik ilkesi yabancı sermaye yatırımı ve girişini ayrıca teşvik edici bir unsur olmaktadır.

Ülkedeki ticari projeler ve konut yatırımları için sağlanan fonların büyük bir kısmı yurtdışında yaşayan Lübnanlı vatandaşlardan ve Körfez Arap ülkelerinden sağlanmış, bu fonların bir kısmı lüks konut inşaatlarında harcanmıştır. Siyasi istikrarla beraber yeni inşaatların sayısının artması beklenmektedir. Lübnan'da müteahhitlik (alt ve üst yapı), enerji (elektrik, petrol ve gaz) ve turizm sektörü yabancı yatırım bekleyen alanlardır.

Lübnan'ın Ortadoğu'nun en önemli turizm merkezlerinden biri olması dolayısıyla ülkedeki turizm yatırımlarında artış potansiyeli bulunmaktadır. Lübnan'da yapılacak yatırımlara bölgeler itibarıyla değişik teşvikler verilmektedir. Lübnan'da 16 Ağustos 2001'de yürürlüğe giren Yatırım Geliştirme Kanunu ile, yatırımlara vergi istisnası, çalışma izni, birtakım ücret indirimleri sağlanmakla birlikte, enerji, toprak ve işgücü maliyetlerinin yüksek olması ve pek çok ülke ile STA imzalanmış olması nedeniyle sanayi yatırımları için Lübnan uygun bir tercih olarak görülmemektedir. (Yatırım Kurumu- <http://investinlebanon.gov.lb/>).

Ancak, sabit döviz kuru rejiminin uygulandığı ülkede 2019 yılının son çeyreğinden itibaren finansal kriz yaşanmaktadır. Dolara endeksli işleyen ekonomik/ticari aktivitede önemli sıkıntılar baş göstermiştir. Global ve bölgesel siyasi ve ekonomik sorunlar yukarıda belirtilen ekonomik faaliyet ve gelirleri de olumsuz etkilemektedir.

Lübnan geleneksel olarak doğrudan yabancı yatırıma açık olmuştur; ancak son yıllardaki siyasi istikrarsızlık, makroekonomik dengesizlikler ve döviz krizi ülkenin çekiciliğini azaltmıştır. Nitekim, ülkeye gelen doğrudan yabancı yatırım tutarı 2009 yılında 4,8 milyar dolar ile zirve noktasından 2022 yılında 526 milyon dolara kadar gerilemiş, 2023 yılında ise 655 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. (UNCTAD: <https://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/422/index.html>)

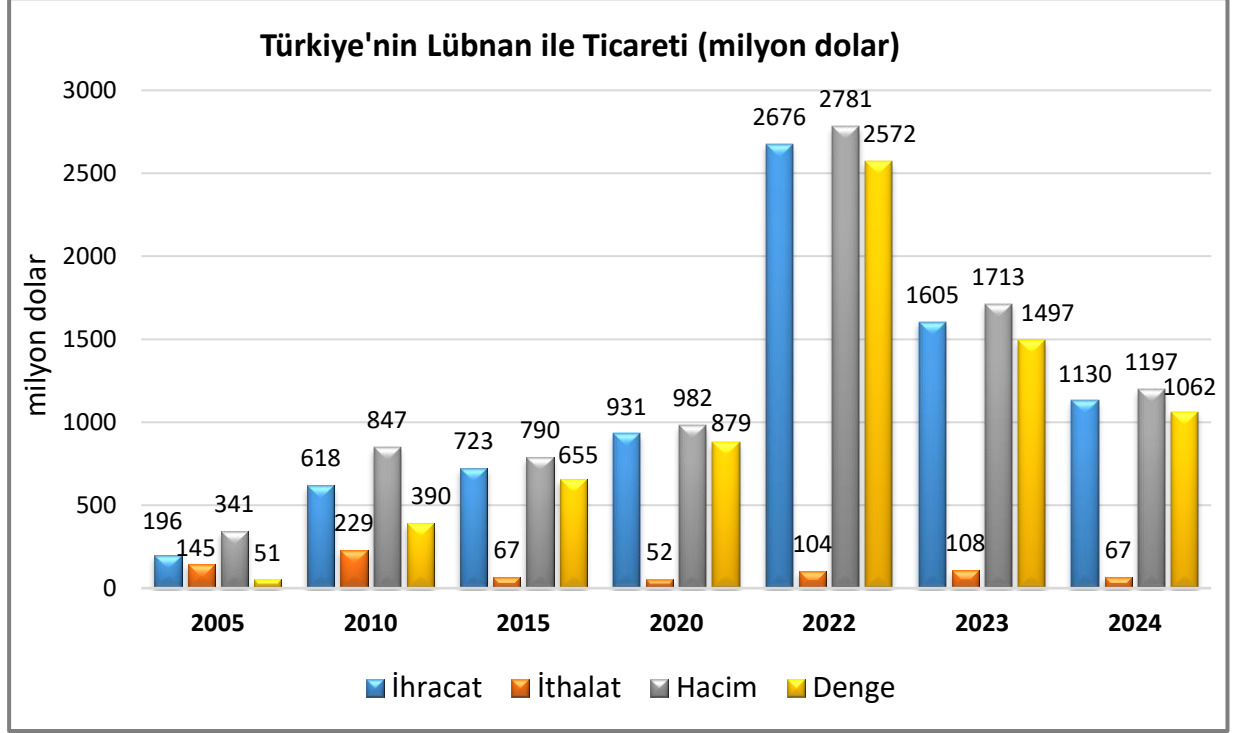
Lübnan;

- İnsani gelişmişlik endeksine göre 2021 yılında 191 ülke arasında 112. sıradadır. (BM-2024)
- Ekonomik serbestlik endeksine göre 2023 yılında 176 ülke arasında 164. sıradadır. (The Heritage Foundation-2024)
- Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılında 141 ülke arasında 88. sıradadır. (World Economic Forum-2024)

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

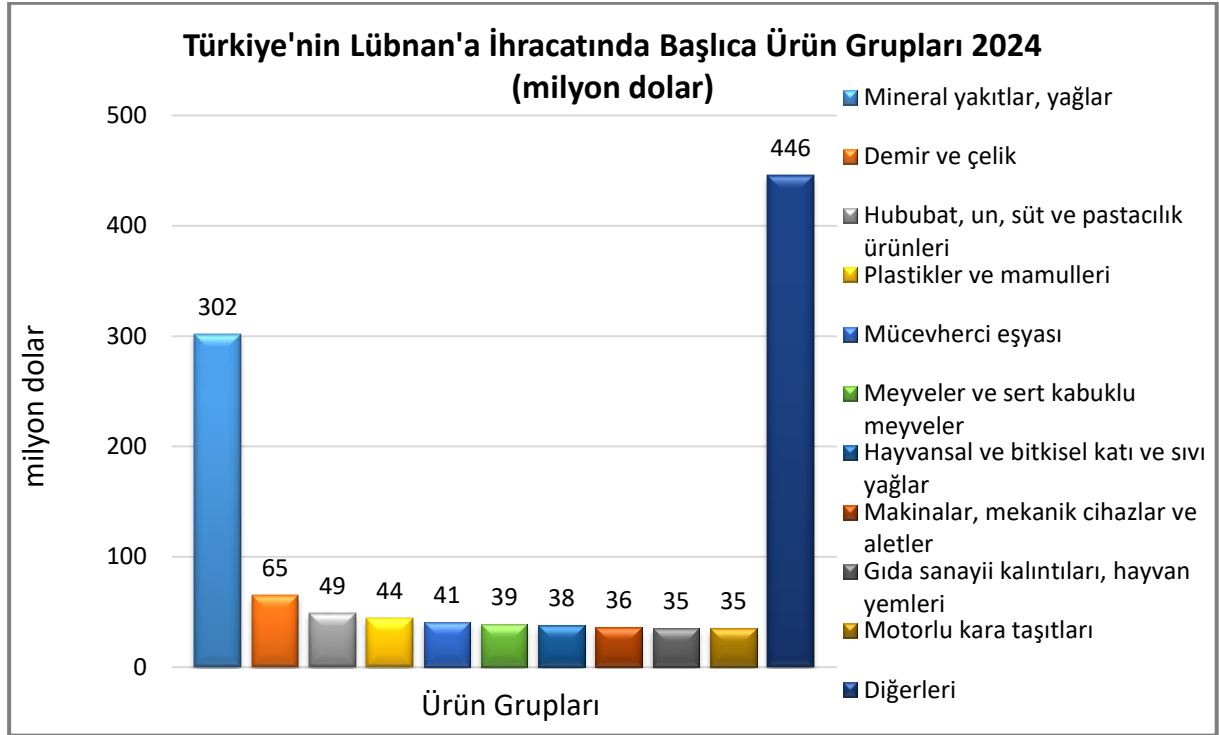
İki ülke arasındaki ticaret, Türkiye lehine fazla vermektedir.

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata

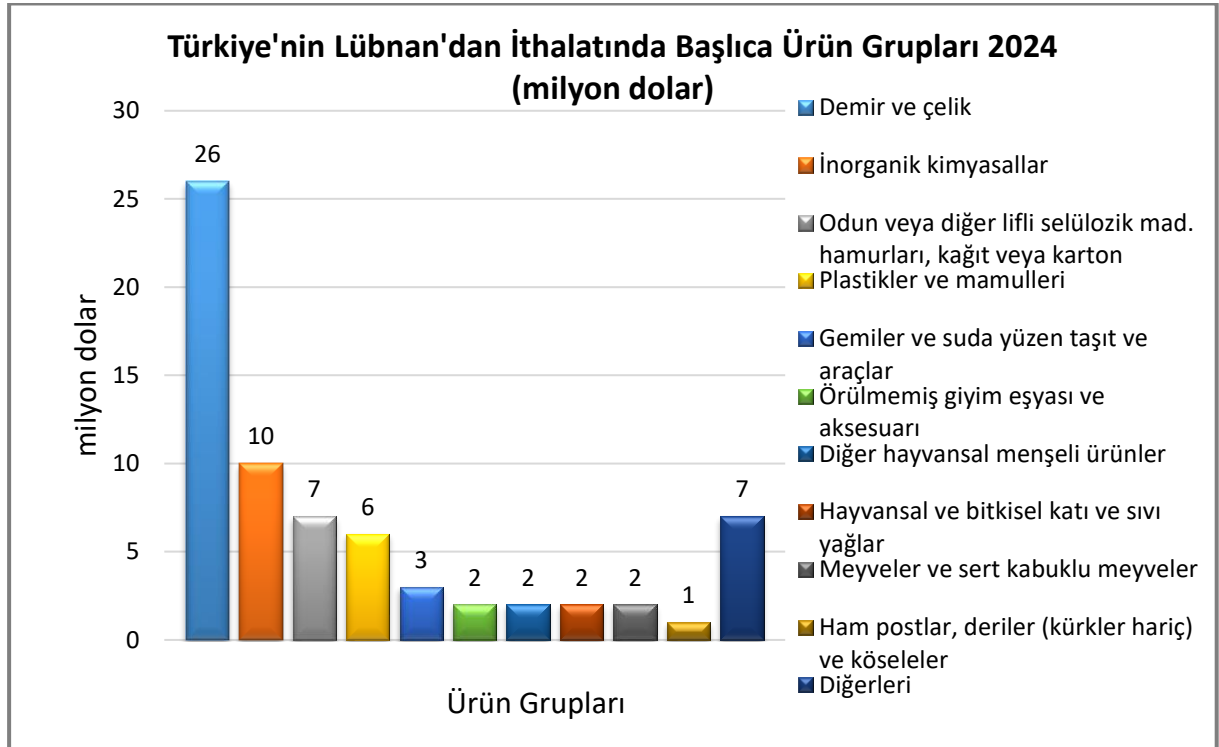
2024 yılında Lübnan; toplam ihracatımızda 46, ithalatımızda ise 100. sırada yer almıştır.

Türkiye'nin Lübnan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Lübnan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Lübnan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			4 229 977	3 491 761	4 560 694	100	30,6
1.	8703	Otomobiller	175 998	19 912	572 971	12,6	2777,5
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	7 605	14 935	386 301	8,5	2486,5
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	451 825	195 911	325 875	7,1	66,3
4.	7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	421 904	436 208	264 924	5,8	-39,3
5.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	139 788	116 168	190 430	4,2	63,9
6.	8502	Jeneratörler	61 231	79 103	182 978	4	131,3
7.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmış külçeler	162 072	147 225	143 805	3,2	-2,3
8.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	2 866	6 162	124 484	2,7	1920,2
9.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	40 309	3 927	96 106	2,1	2347,3
10.	7801	İşlenmemiş kurşun	55 911	54 817	67 670	1,5	23,4
11.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	102 298	115 108	60 257	1,3	-47,7
12.	2103	Soslar ve müstahzarları; çeşni/lezzet verici karışımlar; hardal unu, irmiği ve hazır hardal	46 569	51 288	59 223	1,3	15,5
13.	8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	10 438	6 890	53 300	1,2	673,6
14.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	35 294	32 737	42 400	0,9	29,5
15.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	310 256	42 781	40 712	0,9	-4,8

Kaynak: Trademap /Lübnan – directdata (16.12.2024)

EK-2: Lübnan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			13 856 704	19 053 292	18 122 412	100	-4,9
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3 724 942	5 174 184	4 688 665	25,9	-9,4
2.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	665 732	1 035 472	2 088 644	11,5	101,7
3.	8703	Otomobiller	803 932	1 421 696	810 570	4,5	-43
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	508 143	341 103	525 963	2,9	54,2
5.	0102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	210 475	177 669	360 963	2	103,2
6.	7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	479 002	506 396	351 399	1,9	-30,6
7.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	218 147	353 563	252 222	1,4	-28,7
8.	1001	Buğday ve mahlut	235 451	227 823	184 762	1	-18,9
9.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	154 547	233 326	177 899	1	-23,8
10.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	164 525	216 274	176 906	1	-18,2
11.	7214	İnşaat demiri	129 329	169 586	157 500	0,9	-7,1
12.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	107 930	160 140	154 778	0,9	-3,3
13.	8408	Sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	89 290	79 221	138 056	0,8	74,3
14.	1005	Mısır	137 500	148 553	137 517	0,8	-7,4
15.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	56 077	416 186	123 008	0,7	-70,4

Kaynak: Trademap /Lübnan – directdata

EK-3: Lübnan'ın Ülkelere Göre İhracatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		4 229 977	3 491 761	4 560 694	100	30,6
1.	BAE	1 029 829	747 148	1 011 780	22,2	35,4
2.	Türkiye	113 183	130 462	361 387	7,9	177
3.	Irak	125 028	159 595	236 300	5,2	48,1
4.	Mısır	174 993	168 258	228 013	5	35,5
5.	ABD	153 970	101 964	212 324	4,7	108,2
6.	İsviçre	428 714	156 197	149 350	3,3	-4,4
7.	Fransa	63 258	42 594	128 554	2,8	201,8
8.	Suriye	107 853	356 224	126 087	2,8	-64,6
9.	GKRY	32 472	28 809	111 594	2,4	287,4
10.	Katar	203 199	145 855	111 358	2,4	-23,7
11.	Ürdün	87 035	95 707	104 760	2,3	9,5
12.	Yunanistan	94 787	79 417	104 601	2,3	31,7
13.	Kuveyt	90 263	85 930	70 394	1,5	-18,1
14.	Fildişi Sahili	63 671	73 254	70 382	1,5	-3,9
15.	İspanya	57 117	38 576	68 717	1,5	78,1

Kaynak: Trademap /Lübnan – directdata

EK-4: Lübnan'ın Ülkelere Göre İthalatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülkeler (ilk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		13 856 704	19 053 292	18 122 412	100	-4,9
1.	Çin	1 269 749	2 675 356	2 087 967	11,5	- 22
2.	Yunanistan	1 368 577	1 819 558	1 778 322	9,8	-2,3
3.	İsviçre	327 882	631 375	1 752 536	9,7	177,6
4.	Türkiye	1 519 106	2 419 214	1 379 253	7,6	- 43
5.	İtalya	672 007	1 063 356	1 122 138	6,2	5,5
6.	ABD	769 175	967 806	735 444	4,1	- 24
7.	Mısır	363 769	528 883	703 253	3,9	33
8.	Rusya	608 677	343 446	586 277	3,2	70,7
9.	Almanya	619 855	664 711	574 074	3,2	-13,6
10.	BAE	766 635	685 693	535 954	3	-21,8
11.	Hindistan	263 614	590 522	456 565	2,5	-22,7
12.	Kıbrıs	341 057	374 323	443 998	2,4	18,6
13.	İspanya	290 837	346 869	413 222	2,3	19,1
14.	S. Arabistan	173 382	309 984	385 244	2,1	24,3
15.	İngiltere	333 511	334 584	355 408	2	6,2

Kaynak: Trademap /Lübnan – directdata

Ek-5: Türkiye'nin Lübnan'a İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			2 676 381	1 605 030	1 129 678	100	-29,6
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 216 635	621 209	257 211	22,8	-58,6
2.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	143 089	58 694	41 862	3,7	-28,7
3.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	139 521	101 532	40 459	3,6	-60,2
4.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	91 132	73 627	32 217	2,9	-56,2
5.	802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	11 072	13 386	31 699	2,8	136,8
6.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	38 034	28 575	31 656	2,8	10,8
7.	2304	Soya fasulyesi yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı atıklar	11 445	10 274	27 332	2,4	166
8.	713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	28 131	18 631	20 917	1,9	12,3
9.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	28 944	16 631	20 517	1,8	23,4
10.	4410	Ağaçtan ve diğer odunsu maddelerden yonga levha, oriented strand board (OSB), vb. levhalar	23 036	20 812	19 176	1,7	-7,9
11.	302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	14 500	14 591	18 182	1,6	24,6
12.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	46 066	10 042	17 908	1,6	78,3
13.	7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik >=600 mm (kaplanmış)	47 166	14 729	17 425	1,5	18,3
14.	6006	Diğer örme mensucat	6 206	12 450	16 167	1,4	29,9
15.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	13 139	15 159	12 814	1,1	-15,5

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Ek-6: Türkiye'nin Lübnan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			104 204	107 809	67 419	100	-37,5
1.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmış külçeler	49 917	40 985	25 659	38,1	-37,4
2.	2809	Difosfor pentaoksit, fosforik asit ve polifosforik asitler	18 926	17 093	10 188	15,1	-40,4
3.	4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırıntıları	36	2 425	6 656	9,9	174,5
4.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	3 769	6 603	5 152	7,6	-22
5.	8908	Sökülecek gemiler, suda yüzen sökülecek diğer araçlar	0	0	2 511	3,7	0
6.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	1 369	1 943	1 960	2,9	0,9
7.	0504	Hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura, kurutulmuş veya tütülenmiş)	1 009	35	1 957	2,9	5491,4
8.	1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	0	913	1 664	2,5	82,3
9.	4901	Kitaplar, broşürler, risaleler ve benzeri matbuat	1 253	1 780	1 238	1,8	-30,4
10.	3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	2 069	404	951	1,4	135,4
11.	4102	Koyun ve kuzuların ham derileri	3 044	381	938	1,4	146,2
12.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	5	82	930	1,4	1034,1
13.	7801	İşlenmemiş kurşun	2 117	468	785	1,2	67,7
14.	2005	Konserve Sebze (Bezelye, patates, zeytin, fasulye vb.)	446	827	733	1,1	-11,4
15.	7602	Aluminyum döküntü ve hurdaları	1 936	1 109	610	0,9	-45

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata